

Список використаних джерел

1. Galat M. V. Toxoplasma gondii – dangerous parasite of ruminants and man. *Veterinary Medicine of Ukraine*, 2015, №7, pp. 25–27. (in Ukrainian)
2. Nikonova N. A., Tatatnikova N. A. Toxoplasmosis. *Agricultural Vestnik of Urals*, 2010, № 11-2(78), pp. 38 – 40. (in Russian)
3. Dubey J. P., Prowell M. Ante-mortem diagnosis, diarrhea, oocyst shedding, treatment, isolation, and genetic typing of Toxoplasma gondii associated with clinical toxoplasmosis in a naturally infected cat. *Journal of Parasitology*, 2013, vol. 99(1), pp. 158–160.
4. Dubey J. P., Jones J. L. Toxoplasma gondii infection in humans and animals in the United States. *Internal Journal of Parasitology*, 2008, № 38, pp. 1257–1278.
5. Jiang S., Hua E., Liang M., Liu B., Xie G. A novel immunosensor for detecting Toxoplasma gondii-specific IgM based on goldmag nanoparticles and graphene sheets. *Colloids Surf. B. Biointerfaces*, 2013, №101, pp. 481–486.
6. Meng K., Sun W., Zhao P., Zhang L., Cai D., Cheng Z., Guo H., Liu J., Yang D., Wang S., Chai T. Development of colloidal gold-based immunochromatographic assay for rapid detection of Mycoplasma suis in porcine plasma. *Biosens Bioelectron*, 2014, №55, pp. 396–399.
7. Luo Y., Liu X., Jiang T., Liao P., Fu W. Dual-aptamer-based biosensing of toxoplasma antibody. *Anal Chem.*, 2013, №85(17), pp. 8354–8360.
8. Starodub N.F. Biosensors for the Control of Biochemical Parameters in the Diagnostics of Diseases. Book of series in sensors, Portable Biosensing of Food Toxicants and Environmental Pollutants, CRC Press, Taylor&Francis Croup Boca Raton London, New York, 2013, pp. 743-775.
9. Wang H., Lei C., Li J., Wu Z., Shen G., Yu R. A piezoelectric immunoagglutination assay for Toxoplasma gondii antibodies using gold nanoparticles. *Biosens Bioelectron*, 2014, №19(7), pp. 701–709.

Данчук Олексій
к.вет.н., доцент, докторант
Карповський Валентин
д.вет.н., професор
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ

**ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО СТРЕСУ НА АКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ
АНТИОКСИДАНТНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІЗМУ СВИНЕЙ
РІЗНИХ ТИПІВ ВНД**

Технологічний стрес у тварин супроводжуються напруженням метаболічних процесів із надлишковим утворенням вільних радикалів. Антиоксидантна система захисту організму контролює всі етапи вільнорадикальних реакцій, починаючи від їх ініціації і закінчуючи утилізацією продуктів пероксидації [1]. Встановлено провідну роль типологічних особливостей вищої нервової діяльності (ВНД) у адаптації організму до мінливих умов довкілля. Проведені дослідження показали, що в умовах відносного спокою у тварин сильних типів ВНД вірогідні різниці у активності ензимів системи антиоксидантного захисту в еритроцитах поросят відсутні, однак прослідковується чітка тенденція щодо вищої каталітичної активності ензимів у тварин сильних типів ВНД.

Пристосування свиней до дії стресора супроводжується напруженою адаптаційних

механізмів. Технологічний стрес неминуче призводить до інтенсифікації пероксидного окислення ліпідів у мембранах еритроцитів із прискоренням їх старіння та зниженням активності ферментативної системи антиоксидантного захисту [2; 3; 4]. Не залежно від типологічних особливостей ВНД встановлено зниження активності каталази (на 8-16 %; $p \leq 0,05-0,01$) та СОД (на 18-21 %; $p \leq 0,001$) протягом доби. При чому, у тварин слабого типу ВНД зниження активності ензимів виражено у більшій мірі. Очевидно в наслідок адаптації організму свиней до змінених умов існування через 5 діб після переведення у літній табір та перегрупування дослідних груп проходить зростання активності ензимів у тварин сильних типів ВНД. Зокрема активність СОД у еритроцитах свиней сильного врівноваженого рухливого типу ВНД зростала у 1,5 рази ($p \leq 0,001$), а у тварин слабого типу лише на 16 % ($p \leq 0,05$), і залишається у 1,4-1,6 рази нижче ($p \leq 0,001$) від такої у тварин сильних типів ВНД.

Отже, активність ферментативної системи АОЗ у свиней сильних типів ВНД вірогідно не різниться, та протягом першої доби після дії стресового фактору дещо знижується. Свині слабого типу ВНД характеризуються низькою активністю ферментативної системи антиоксидантного захисту.

Список використаних джерел

1. Данчук, О. В. Індекс шиффоутворення у свиней різних типів ВНД за дії технологічних стресів [Текст] / О. В. Данчук // Науковий вісник ЛНУВМ та Б ім. Гжицького. – 2014. – Том 16, № 2 (59). – Ч. 2. – С.89-93.
2. Данчук, О. В. Вища нервова діяльність та адаптація [Текст] / О. В. Данчук, В. І. Карповський В.І. // Збірник наукових праць «Матеріали науково-теоретичної конференції науково-педагогічних працівників, аспірантів та науковців за підсумками науково-дослідної роботи 2012 року». – Випуск 11-12. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин Я.І., 2013. – С. 74-82.
3. Трокоз, В. О. Фізіологічна дія адаптогенного комплексу з лялечок шовкопряда при розладах травлення у телят [Текст] / В. О. Трокоз // Фізіол. журн. – 2002. – № 2 (48). – С.192-193.
4. Карповський, В. І. Реакції адаптації організму великої рогатої худоби на дію зовнішніх подразників залежно від типу вищої нервової діяльності [Текст] : Монографія / В. І. Карповський, А. Й. Мазуркевич; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К. : КОМПРИНТ, 2012. – 331 с. – Бібліогр. : С.265-331.

